

механізмів тощо. Міжнародні експерти, аналізуючи практику імплементації резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека», наголошують, що сексуальне насильство, пов'язане із військовим конфліктом, має не лише індивідуальні, а й колективні наслідки, оскільки спрямоване на деморалізацію населення та руйнування традиційних соціальних зв'язків. Зауважимо, що ці обставини акцентуються складнощами документування таких злочинів та необхідності створення спеціалізованих механізмів розслідування та підтримки постраждалих. В умовах війни державні ресурси концентруються на обороні, що зумовлює скорочення фінансування гендерних програм та зниження інтересу до питань протидії дискримінації.

Окремим напрямом досліджень є становище жінок-ветеранок. Дослідники відзначають, що після повернення з фронту жінки можуть зіткнутися з проблемою не визнання їхнього внеску, гендерними стереотипами та недостатньо адаптованими програмами реабілітації. Оскільки, засади ветеранської політики історично формувалися з урахуванням «чоловічої моделі» військовослужбовця, тому потребує переосмислення з урахуванням гендерного аспекту – медичних, психологічних і соціальних потреб жінок. Зауважимо, що основною проблемою є не відсутність нормативних гарантій, а недостатня гендерна чутливість механізмів їх реалізації. Ефективна політика соціального захисту в умовах війни повинна враховувати різноманітність досвідів та потреб жінок, а не обмежуватися формальною рівністю.

Отож, гендерна рівність в умовах війни не є другорядною соціальною проблемою, оскільки є компонентом національної безпеки та стійкості держави. Забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків сприяє підвищенню ефективності оборонних інституцій, зміцненню соціальної згуртованості та формуванню інклюзивної політики відновлення.

1. Тінін Д. Г. Деякі аспекти гендерної рівності у воєнний час: як війна змінює роль жінок у суспільстві. *Науковий вісник Ужгородського національного ун-ту. Серія. Право.* 2023. Вип. 80. Ч.2. С. 432-437.

2. Шопіна І. М. Гендерний баланс та гендерний рівність в секторі безпеки і оборони: проблеми і перспективи. *Академічні візії.* 2024. Вип. 37. С. 3-9.

Наталія СИДОРЕНКО

професор кафедри
адміністративно-правових
дисциплін та публічного управління,
доктор юридичних наук, професор

Антон НАУМИК

інспектор відділу організації наукової
діяльності Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ЛАВАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

У сучасних умовах суспільної життєдіяльності, забезпечення гендерної рівності в лавах Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану є не лише вимогами норм міжнародного законодавства та питанням дотримання міжнародних стандартів прав людини, але й стратегічним чинником підвищення ефективності діяльності правоохоронної системи в умовах невизначеності.

Дослідженням питань, пов'язаних з діяльністю Національної поліції України, гендерною рівністю та забезпеченням належної роботи вітчизняної правоохоронної системи,

опікувались чимало науковців та фахівців-практиків. Серед них: О. С. Юнін, Б. В. Калиновський, І. П. Шопіна, Б. О. Логвиненко, Р. В. Миронюк та інші. Велика кількість наукових досліджень означеної тематики підкреслює актуальність обраної теми.

Одним із ключових свідчень зусиль в цьому напрямі є активна імплементація міжнародних та європейських стандартів у сфері гендерної рівності, а також їх інтеграція у правову систему та діяльність державних органів [1; 2].

Повномасштабне вторгнення росії в Україну зумовило значну трансформацію традиційних уявлень суспільства про роль та місію жінок в правоохоронних структурах держави, в яких раніше надавалася перевага чоловікам для виконання службових завдань.

У період дії правового режиму воєнного стану забезпечення гендерного паритету набуває значної актуальності, оскільки сучасні виклики, що постають перед поліцією, значно розширилися. Зокрема, актуалізувалися питання документування воєнних злочинів та ідентифікація жертв сексуального насильства, пов'язаного з війною, а також надання психологічної підтримки внутрішньо переміщеним особам й евакуація цивільного населення із зони ведення активних бойових дій.

Статистична інформація свідчить про стале зростання відсотка жінок у підрозділах Національної поліції України, а це – про поступовий відхід від стереотипного поділу спеціальностей та професій на «чоловічі» й «жіночі». Проте забезпечення імплементації гендерних підходів стикається з низкою об'єктивних перешкод, які зумовлені специфікою воєнного часу та значними соціальними викликами. До них можна віднести необхідність несення служби в зонах ведення активних бойових дій та підвищене фізичне й психоемоційне навантаження.

На нашу думку, окремої уваги заслуговує питання професійного зросту та доступу жінок до керівних посад в структурі правоохоронних органів, що залишається маркером реальної рівності в ієрархічній структурі влади. Інституціоналізація гендерної політики в Національній поліції України сьогодні базується на виконанні Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй 1325 «Жінки, мир, безпека» [3], який акцентує увагу на важливості забезпечення інклюзивності в секторі безпеки.

Важливим аспектом забезпечення гендерної рівності є адаптація матеріально-технічного забезпечення під потреби обох статей, створення безпечних умов праці та запобігання проявам дискримінації чи сексуальних домагань усередині колективів. Системна робота в означеному напрямі сприятиме належному формуванню нового образу поліцейського, де професіоналізм, емпатія та здатність до прийняття зважених рішень превалюють над гендерною приналежністю.

Таким чином, підтримка належного гендерного балансу в лавах Національної поліції України під час дії правового режиму воєнного стану стає запорукою стійкості національної державної системи та її здатності до ефективної відповіді на потреби суспільства в умовах значної соціально-економічної та політичної невизначеності.

1. Shapovalova K. I. Legal regulation of the activities of the human rights compliance department in the field of gender equality. *Uzhhorod national university herald. series: law*. 2025. Т. 3, № 88. С. 78–86. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.88.3.12> (дата звернення: 19.02.2026).

2. Ушаков С. Механізми забезпечення гендерної рівності: глобальний та національний виміри. *Grani*. 2025. Т. 28, № 1. С. 127–134. URL: <https://doi.org/10.15421/172516> (дата звернення: 19.02.2026).

3. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-p#Text> (дата звернення: 19.02.2026).